

Innst. O. nr. 65

(2008–2009)

Innstilling til Odelstinget fra arbeids- og sosialkomiteen

Ot.prp. nr. 45 (2008–2009)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om lov om endring i folketrygdloven (tidsbegrenset uførestønad)

Til Odelstinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Innledning og bakgrunn

I proposisjonen foreslås endring av folketrygdloven § 12-9 første ledd slik at den som har en tidsbegrenset uførestønad og har fremsatt nytt krav om uføreytelse, kan gis fortsatt stønad inntil saken er avgjort. Vedkommende gis rett til fortsatt stønad dersom kravet fremsettes innen tre måneder før utløpet av vedtaksperioden. Samtidig foreslås at det gis adgang til å treffe vedtak av kortere varighet enn dagens minsteperioder på ett år.

Proposisjonen må ses i sammenheng med St.prp. nr. 51 (2008–2009) om redegjørelse om situasjonen i arbeids- og velferdsforvaltningen og forslag om tilførsel av ressurser til Arbeids- og velferdsetaten. Forslaget inneholder det elementet som krever lovendring.

1.1.1 Endringer i folketrygdloven kapittel 12

I forbindelse med Stortingets behandling av Ot.prp. nr. 4 (2008–2009) Om lov om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover (arbeidsavklaringspenger, arbeidsevnevurderinger og aktivitetsplaner) ble ordningen med arbeidsavklaringspenger vedtatt. Det ble her lagt inn lovbestemmelser som sikrer at ingen skal bli stående uten inntektssikring i påvente av vedtak om overgang til uførepensjon. Som følge av utsettelsen av innføringen av arbeidsavklaringspenger foreslås det at tilsvarende ordning lovfestes for dem som i dag mottar tidsbegrenset ufø-

restønad. Tilsvarende endringer gjennomføres i forskrift for mottakere av attføringspenger og rehabiliteringspenger. Det er uholdbart at de som i god tid har satt frem krav om fornyet uføreytelse og ikke har fått behandlet kravet før den opprinnelige vedtaksperioden er utløpt, skal stå uten inntektssikring grunnet lang saksbehandlingstid. Arbeids- og velferdsetaten har i dag ikke hjemmel til å utbetale fortsatt stønad i ventetiden frem til nytt krav om uføreytelse er behandlet.

1.1.2 Oppfølging av endringer i dagpenge- og permitteringsregelverket

Permitteringsregelverket gir bedriftene mulighet til å redusere arbeidskraftkostnadene blant annet når etterspørselen svikter. Etter de forrige endringene, om forlengelse av permitteringsperioden til 52 uker med virkning fra 1. februar i år, og antall lønnsplikt-dager som er redusert fra ti til fem dager med virkning fra 1. april i år, har det kommet ytterligere innspill.

Partene i arbeidslivet har vært enige i de endringene som er gjennomført, men har ønsket ytterligere endringer for å øke fleksibiliteten ved bruk av permitteringer.

Permittering er i stor grad regulert i avtaleverket som gjelder mellom partene i arbeidslivet. Etter gjeldende regler vil avbrudd i en permitteringsperiode på grunn av arbeid i mer enn fire uker innebære ny permittering. Dette medfører blant annet nye lønnsplikt-dager etter lønnspliktløven. På bakgrunn av hva som anses som en ny permittering, gjelder tilsvarende regler om adgang til å gjenoppta dagpengeperioden etter avbrudd i permitteringen. Etter avbrudd som har vart i mer enn fire uker, må det fremmes nytt krav om dagpenger, med ny prøving av vilkår, nye ventedager osv. For at arbeidsgiver skal kunne fordele hele og delvise permitteringer på flere personer over lengre

perioder uten å bli belastet med kostnadene med nye lønnspliktdager, vil avbruddsperioden bli vurdert utvidet til seks uker. Permitterte vil da kunne gjenoppta dagpengeperioden uten nye ventedager.

Departementet har ifølge folketrygdloven § 4-7 tredje ledd fullmakt til å gi forskrifter om rett til dagpenger under permittering, og vil fastsette forskrift om at kravet til arbeidstidsreduksjon skal være 40 prosent for permitterte. Utvidelse av avbruddsperioden, fastsettes ved endring av dagpengeforskriften § 6-4. Det vil være opp til partene i arbeidslivet å vurdere tilpasninger i Hovedavtalen på dette punktet. Endringene vil tre i kraft snarest mulig og ikke senere enn 1. juli 2009.

1.2 Fortsatt tidsbegrenset uførestønad i påvente av behandling av krav om ny tidsbegrenset uførestønad eller uførepensjon etter folketrygdloven kapittel 12

1.2.1 Bakgrunn og gjeldende rett

Etter folketrygdloven § 12-9 kan tidsbegrenset uførestønad gis i en periode fra ett til fire år. Stønadmottaker vil på ny kunne fremsette krav om uføreytelse, enten ny periode med tidsbegrenset uførestønad eller uførepensjon.

Enkelte mottakere av tidsbegrenset uførestønad som i god tid har satt frem nytt krav om uføreytelse har opplevd at de ikke har fått behandlet kravet før den opprinnelige vedtaksperioden er utløpt. De det gjelder får etterbetaling dersom kravet blir innvilget. Det er imidlertid i dag ikke hjemmel til å gi ytelse i påvente av avgjørelse i ny sak.

1.2.2 Departementets vurdering og forslag

Det er uheldig at lang saksbehandlingstid i noen tilfeller har medført at stønadsmottakere ved utløpet av vedtaksperioden har blitt stående uten ytelse inntil nytt krav er blitt behandlet.

Det foreslås at den som har en tidsbegrenset uførestønad og har fremsatt nytt krav om uføreytelse innen tre måneder før utløpet av vedtaksperioden, skal få rett til fortsatt stønad på uendrede vilkår inntil kravet er avgjort.

De som fremsetter krav senere enn tre måneder før utløpet av vedtaksperioden, kan ikke forvente at saken vil bli behandlet før stønaden opphører. Lang saksbehandlingstid gjør likevel at det vil kunne være behov for å ivareta også disse tilfellene. Etaten bør få hjemmel til å kunne gi fortsatt stønad frem til vedtak i ny sak foreligger. Slik stønad bør kunne gis fra utløpstidspunktet for vedtaket selv om nytt krav er fremsatt noe senere. Etter folketrygdloven § 22-13 tredje ledd vil en uføreytelse som hovedregel kunne gis for inntil tre måneder før krav ble fremsatt. De samme frister og vilkår for etterbetaling som gjelder

kravet, må gjelde for fortsatt tidsbegrenset uførestønad i påvente av behandling av saken.

Det bør åpnes for mulighet til vedtak med kortere varighet enn ett år og det kan være hensiktsmessig at tidsperioden som innvilges tilpasses ikraftsettings-tidspunktet for ordningen med arbeidsavklaringspenger, jf. Ot.prp. nr. 4 (2008–2009).

1.2.3 Økonomiske og administrative konsekvenser

En fortsatt tidsbegrenset uførestønad i påvente av avgjørelsen i den nye saken vil ikke medføre økte kostnader mht. dem som får innvilget ytelse på ny. Når det gjelder dem som viser seg ikke å fylle vilkårene for en ny ytelse, vil en fortsatt stønad medføre økte kostnader. Det vil imidlertid ikke dreie seg om mange. De fleste krav om ny uføreytelse behandles før utløpet av gammel stønad, og de fleste tilfeller av tidsbegrenset uførestønad blir i dag forlenget med ny tidsbegrenset stønad eller varig uførepensjon. Endringene vil kun gjelde frem til arbeidsavklaringspenger er innført, og rettstilstanden vil da være i tråd med forslaget.

Når stønadsmottaker gis fortsatt stønad, vil det medføre færre henvendelser til etaten, slik at færre ressurser brukes på å administrere sakene.

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Eva Kristin Hansen, Per Rune Henriksen og Sverre Myrli, fra Fremskrittspartiet, Robert Eriksson, Kari Kjønås Kjos og Kenneth Svendsen, fra Høyre, Martin Engeset, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Karin Andersen, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, fra Senterpartiet, Alf Ivar Samuelsen, og fra Venstre, André N. Skjelstad, viser til Ot.prp. nr. 45 (2008–2009) om lov om endring i folketrygdloven (tidsbegrenset uførestønad), samt komiteens behandling av St.prp. nr. 51 (2008–2009) Redegjørelse om situasjonen i arbeids- og velferdsforvaltningen og forslag om tilførsel av ressurser til Arbeids- og velferdsetaten, jf. Innst. S. nr. 190 (2008–2009) og Innst. S. nr. 220 (2008–2009).

Komiteen støtter Regjeringens forslag om fortsatt tidsbegrenset uførestønad i påvente av behandling av krav om ny tidsbegrenset uførestønad.

Komiteen viser til at Nav har ansvar for å sørge for tilstrekkelig informasjon til brukerne om fristen på tre måneder før utløp av vedtaksperioden for å fremsette krav om fortsatt stønad, for å forhindre at brukere med fortsatt trygderettigheter ikke blir ståen-

de uten stønad/inntekt i en periode, og forutsetter at etaten følger dette opp.

Komiteen viser videre til Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2007, hvor det fremkommer at over 70 pst. av de kontrollerte sakene for tidsbegrenset uførestønad manglet oppfølgingsplan. Komiteen vil understreke at de som i dag har innvilget tidsbegrenset uførestønad, rehabiliteringspenger eller attføring og som indirekte berøres av utsettelsen av innføringen av arbeidsavklaringspenger, fortsatt er ivaretatt gjennom de rettighetene som finnes i disse ulike inntektssikringsordningene.

3. KOMITEENS TILRÅDNING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endring i folketrygdloven (tidsbegrenset uførestønad)

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endring:

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 28. april 2009

Karin Andersen
leder

André N. Skjelstad
ordfører

§ 12-9 første ledd skal lyde:

Dersom det etter en helhetsvurdering er sannsynlig at inntektsevnen kan bedres, skal det gis en tidsbegrenset uførestønad. Ved vurderingen skal det legges vekt på bl.a. sykdommens art, medisinske opplysninger, funksjonsvurderinger, restarbeidsevne, alder og tidligere tilknytning til arbeidslivet. Stønadens gis for en *angitt* periode på *inntil* fire år og skal revurderes før periodens utløp. *Stønadsmottaker som har framsatt nytt krav om tidsbegrenset uførestønad eller uførepensjon, kan gis fortsatt stønad på samme vilkår fram til kravet er avgjort og har rett til slik stønad dersom kravet er framsatt innen tre måneder før vedtak om tidsbegrenset uførestønad utløper.*

II

Ikrafttredelse

Loven trer i kraft fra det tidspunkt Kongen bestemmer.

